

Notitie niet vergunde boomgaarden

Inleiding

In de raadsvergadering van 21 januari 2014 heeft het college toegezegd een inventarisatie te (laten) doen naar illegaal aangelegde fruitboomgaarden. Dit zijn boomgaarden die zonder vergunning zijn aangelegd, terwijl op het moment van aanleg wel een vergunningplicht gold op basis van het vigerende bestemmingsplan.

De inventarisatie is uitgevoerd op basis van luchtfoto's. De resultaten zijn in juni 2014 tijdens een bijpraatavond op hoofdlijnen met de gemeenteraad gedeeld. Daarbij is gekozen voor het uitwerken van een plan van aanpak, parallel aan de verdere voorbereiding van de bestemmingsplannen 't Goy e.o. en Eiland van Schalkwijk. Door vaststelling van het bestemmingsplan Laagraven-Oudwulverbroek en de herziening daarop zijn alle boomgaarden in dat gebied legaal.

Voor dit plan van aanpak is eerst een verdiepingsslag op de resultaten van de inventarisatie gemaakt. In die verdiepingsslag is op perceelsniveau gekeken naar:

- de bestemming van het perceel, regels in het huidige bestemmingsplan & regels in het bestemmingsplan ten tijde van aanleg;
- eventueel verleende vergunningen;
- of binnen 25 m. van de fruitbomen de gevel van een woning staat (regel bestemmingsplan 2002);
- of zich binnen 50 m. van de fruitbomen een gevoelige functie bevindt (regel nieuwe bestemmingsplannen en voorbereidingsbesluit);
- of zich bij 75% driftreducerend spuiten een gevoelige functie te dicht bij de fruitbomen bevindt (op handen zijnde wijziging activiteitenbesluit en convenant);
- omvang & aard van de nieuwe boomgaard (een deel betrof een (kleine) uitbreiding van een bestaande boomgaard).

Overleg fruitteeltsector

In de tussentijd heeft de gemeente ook met de lokale bestuurders van de fruitsector gesproken over een 'Convenant driftreductie - beperken van hinder door spuitdrift in bestaande fruitboomgaarden'. Over de inhoud van dit convenant is overeenstemming bereikt. Het voorziet in een geleidelijke overgang van alle bestaande fruitboomgaarden naar 75% driftreductie. Ondertekening door de NFO- en LTO-bestuurders is echter alleen aan de orde als alle huidige boomgaarden, dus ook die zonder vergunning, als bestaande boomgaard worden gezien.

Niet vergunde boomgaarden & inhoudelijke knelpunten

De resultaten van de verdiepingsslag zijn uitgesplitst voor de twee bestemmingsplangebieden 't Goy e.o. en Eiland van Schalkwijk:

't Goy e.o.

Perceel I	Aanplant ca.	Potentieel knelpunt bij				min. afstand gev. func.	opmerking
		moment aanleg	25m. gevel	50m. gev. func.	75% DRT		
1	2009	-	-	-	-	-	
2	2006	-	-	-	-	-	
3	2004	-	-	ja	ja	25 m	andere boomgaard dichterbij
4	1978-2003	-	ja	ja	ja	20 m	
5	2012	-	-	ja	ja	30 m	
6	2006	-	-	-	-	-	
7	2004	-	-	-	-	-	
8	2006	ja	ja	ja	ja	25 m	voormalige bedrijfswoning
9	2006	-	-	ja	-	25 m	<10% uitbreiding
10	2009	ja	ja	ja	ja	25 m	<5% uitbreiding
11	2004	-	-	-	-	-	
12	2006	-	-	-	-	-	
13	2004	-	-	-	-	-	
14	2004	ja	ja	ja	ja	15 m	gev. func. = andere fruitteler
15	2011	-	-	-	-	-	
	Totaal	3	4	8	6		

In 't Goy zijn in het verleden 15 boomgaarden geplant zonder vergunning terwijl dat op het moment van aanleg wel nodig was. Als we nu kijken naar de inhoudelijke knelpunten, dan kenden 3 van die boomgaarden op het moment van aanleg een potentieel knelpunt. Van de 15 boomgaarden zonder vergunning staan in 4 situaties fruitbomen binnen 25 meter van de gevel van een woning en in 8 situaties bomen binnen 50 meter van een gevoelige functie. Hierbij is uitgegaan van een harde 50 m-grens, niet van de benodigde afstanden voor het aanvaardbare woon- en leefklimaat! De benodigde afstand is wel geschat voor als in deze boomgaarden 75% driftreductie (75% DRT) zou worden toegepast. Dan blijven er 6 boomgaarden over waar de afstand tussen fruitbomen en gevoelige functie volgens het nieuwe beleid - zonder aanvullende maatregelen! - te klein is.

Als op deze zes situaties wordt ingezoomd, blijkt dat dit in één geval een voormalige bedrijfswoning betreft, die nog steeds in eigendom van de betreffende teler is. In een andere situatie is de naastgelegen gevoelige functie de bedrijfswoning van een andere fruitteler. In twee gevallen betreft het een (kleine) uitbreiding van een oudere boomgaard die al dicht bij een gevoelige functie lag. De kleine toevoegingen leiden niet tot substantieel meer drift. In een volgende situatie ligt een andere boomgaard waarvoor geen vergunning nodig was (veel) dicht bij de betreffende gevoelige functie. De mogelijke drifthinder van deze boomgaard is voor de betreffende gevoelige functie dominant. In deze vier situaties is dan ook nauwelijks sprake geweest van een verslechtering van het woon- en leefklimaat.

Uitgaande van uitvoering van het convenant resteren in 't Goy uiteindelijk twee boomgaarden zonder vergunning naast een burgerwoning, waar op basis van de nieuwe beleid aanvullende maatregelen nodig zouden zijn.

Eiland van Schalkwijk

Perceel	Aanplant ca.	Oud bp	Potentieel knelpunt bij				min. afstand gev. func.	opmerking
			25m. gevel	50m. gev. func.	75% DRT			
1	2006	-	-	-	-	-		
2	2009	-	-	-	-	-		
3	2009	-	-	ja	-	25 m		
4	2008	-	-	ja	-	25 m		
5	1978-2003	-	-	-	-	-		
6	2011	-	-	-	-	-		
7	2004	-	-	ja	-	25 m		
8	1978-2003	-	-	-	-	-		
9	2004	-	-	-	-	-		
10	2004	ja	ja	ja	ja	25 m		
11	2006	ja	ja	ja	ja	25 m	biologisch?	
12	2006	-	-	-	-	-		
13	2004	-	-	ja	-	25 m		
14	2006	-	-	-	-	-		
15	2011	ja	ja	ja	-	25 m		
16	2004	-	-	-	-	-		
17	2005	ja	ja	ja	ja	25 m		
18	2006	-	-	ja	ja	25 m		
19	2007	-	-	-	-	-		
20	2007	-	-	-	-	-		
21	2007	-	-	-	-	-		
22	2006	-	-	-	-	-		
23	2004	-	-	-	-	-		
24	2010	-	-	ja	-	25 m		
	Totaal	4	4	10	4			

Op het Eiland van Schalkwijk zijn in het verleden 24 boomgaarden geplant zonder vergunning terwijl dat op het moment van aanleg wel nodig was. Als we nu kijken naar de inhoudelijke knelpunten, dan kenden 4 van die boomgaarden op het moment van aanleg een potentieel knelpunt. Van de 24 boomgaarden zonder vergunning staan in 4 situaties fruitbomen binnen 25 meter van de gevel van een woning en in 10 situaties bomen binnen 50 meter van een gevoelige functie. Hierbij is echter uitgegaan van een harde 50 m-grens, niet van de benodigde afstanden voor het aanvaardbare woon- en leefklimaat! De benodigde afstand is wel geschat voor als in deze boomgaarden 75% driftreductie (75% DRT) zou worden toegepast. Dan blijven er 4 boomgaarden over waar de afstand tussen fruitbomen en gevoelige functie volgens het nieuwe beleid - zonder aanvullende maatregelen! - te klein is. Op één van deze percelen wordt hoogstwaarschijnlijk biologisch geteeld. In de biologische teelt worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt die qua toxiciteit vergelijkbaar zijn met de middelen in de reguliere fruitteelt. Daarom wordt naast biologische fruitpercelen het woon- en leefklimaat sowieso aanvaardbaar geacht.

Uitgaande van uitvoering van het convenant resteren op het Eiland van Schalkwijk uiteindelijk drie boomgaarden zonder vergunning naast een burgerwoning, waar op basis van de nieuwe beleid aanvullende maatregelen nodig zouden zijn.

Totaalbeeld 't Goy + Eiland van Schalkwijk

Er zijn 39 percelen die (deels) zonder vergunning zijn ingeplant als fruitboomgaard, terwijl een vergunning wel nodig was op dat moment.

Op het moment van aanleg zouden 32 van deze percelen zonder problemen een vergunning gekregen hebben. Bij 7 percelen gold een potentieel knelpunt.

Van de 39 percelen staan in 8 gevallen fruitbomen binnen 25 meter van de gevel van een woning.

In 18 boomgaarden staan fruitbomen binnen 50 meter van een gevoelige functie. Als op deze percelen 75% driftreductie zou worden toegepast, blijven 10 percelen over waar een potentieel inhoudelijk knelpunt zit.

Inzoomen op deze 10 percelen laat zien dat bij uitvoering van het convenant in totaal 5 percelen een potentieel knelpunt naast een burgerwoning kennen, waar aanvullende maatregelen nodig zouden zijn om deze te kunnen vergunnen.

Overwegingen

De voorliggende keuze is 1. handhaving van boomgaarden zonder vergunning óf 2. een convenant voor alle bestaande boomgaarden.

Een keuze voor handhaving is een “alles of niets”-keuze. Er zou op alle 39 gevonden percelen een handhavingstraject moeten worden ingezet. Dit is een intensief administratief proces, zowel voor de gemeentelijke organisatie als voor de betreffende fruittelers. Hiermee zouden 18 potentiële knelpunten opgelost kunnen worden.

Bij uitvoering van het convenant zou bij 10 boomgaarden zonder vergunning met 75% driftreductie een potentieel knelpunt tussen fruitteelt en een gevoelige functie worden opgelost. Het convenant geldt echter voor alle bestaande boomgaarden. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat via het convenant in veel meer situaties een verbetering gerealiseerd zal worden. De boomgaarden bij de Tuurdijk ('t Goy) en Wickenburgselaan (Schalkwijk) die als voorbeeld aangehaald zijn in eerdere discussies in de raad, betreffen bijvoorbeeld ook boomgaarden waarvoor geen vergunning nodig was of al vergunning is verleend. Daarvoor biedt een handhavingstraject geen oplossing.

In de communicatie over het convenant richting de fruittelers zal specifieke aandacht uitgaan naar de fruittelers van de boomgaarden zonder vergunning, in het bijzonder voor de vijf boomgaarden waar een potentieel knelpunt met een burgerwoning resteert.

Aanpak

In de bestemmingsplannen wordt geen aparte regeling opgenomen voor niet vergunde boomgaarden. Daarmee worden deze boomgaarden automatisch positief bestemd. Zo creëren we een nulsituatie, waarin alle huidige boomgaarden als bestaand worden gezien. Deze staan op een kaart die als bijlage bij het betreffende bestemmingsplan wordt gevoegd. Het convenant heeft ook betrekking op deze boomgaarden.